

Postup při vedení sporu týkajícího se registrace doménového jména v doméně .cz

Sdružení právnických osob CZ.NIC, z.s.p.o., se sídlem Americká 23, Praha 2 (dále jen „CZ.NIC“), které je správcem národní domény .cz, zveřejňuje tento postup při vedení sporu týkajícího se registrace doménového jména v doméně .cz s cílem usnadnit laické i odborné veřejnosti přípravu a vedení soudních sporů týkajících se doménových jmen.

TENTO DOKUMENT NEPŘEDSTAVUJE PRÁVNÍ ANI JINOU ODBORNOU RADU JAK PŘI PŘÍPRAVĚ NEBO VEDENÍ SOUDNÍHO SPORU POSTUPOVAT A JE POUZE SHRNUTÍM TECHNICKÝCH INFORMACÍ O DOMÉNOVÝCH JMÉNECH A INFORMACÍ VYPLÝVAJÍCÍCH Z DOSUD ZVEŘEJNĚNÝCH SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ.

SDRUŽENÍ CZ.NIC NEPOSKYTUJE ZÁRUKU ZA SPRÁVNOST NEBO ÚPLNOST TOHOTO DOKUMENTU A DOPORUČUJE KAŽDÝ KONKRÉTNÍ PŘÍPAD KONZULTOVAT S ODBORNÍKY NA DOMÉNOVÁ JMÉNA A OSOBAMI OPRÁVNĚNÝMI POSKYTOVAT PRÁVNÍ SLUŽBY.

Postavení sdružení CZ.NIC v systému registrace doménových jmen

Sdružení CZ.NIC má na starosti správu tzv. domény nejvyšší úrovně (top level domain) CZ. V rámci této činnosti především vede tzv. centrální registr doménových jmen druhé úrovně nacházejících se v rámci domény CZ. Postavení sdružení CZ.NIC je přitom přirozeně monopolní, neboť z požadavku jedinečnosti doménového jména druhé úrovně v rámci jedné domény nejvyšší úrovně vyplývá, že správa musí být centralizována tak, aby nemohlo docházet k duplicitám, které by znemožňovaly fungování služeb založených na doménových jménech, například služeb internetu.

Zájemci o doménová jména si vytváří doménová jména sami z předem dané množiny povolených znaků a s takto vytvořenou kombinací žádají o zaregistrování vytvořené skupiny znaků (která zpravidla odpovídá běžným slovům, názvům, jménům nebo zkratkám) v registru doménových jmen druhé úrovně. Sdružení CZ.NIC tedy doménová jména nepřiděluje. Okamžikem zaregistrování doménového jména vytvořeného žadatelem pak sdružení CZ.NIC, zjednodušeně řečeno, garantuje, že na dotaz (zpravidla automaticky vedený jiným počítačem) sdělí technické informace týkající se dotazované domény druhé úrovně, které umožní nalezení počítače označeného uvedenou doménou druhé úrovně, případně spojení s jiným počítačem. Z výše uvedeného požadavku jedinečnosti doménového jména druhé úrovně nacházejícího se pod jednou doménou nejvyšší úrovně pak vyplývá i základní podmínka registrace, kdy nelze zaregistrovat doménové jméno shodného znění, jaké má jiné již zaregistrované doménové jméno.

Sdružení CZ.NIC při registraci doménových jmen druhé úrovně nijak nekontroluje, zda registrovaná doménová jména porušují práva třetích osob. Tato práva mohou být velmi různorodá a nelze spravedlivě po CZ.NIC požadovat, aby při počtu registrovaných doménových jmen každé registrované doménové jméno kontroloval z toho hlediska, zda taková práva porušuje nebo ne. Kolize mezi doménovým jménem a právy třetích osob může nastat u celé řady práv, například u práv k ochranným známkám, ke jménu fyzických osob nebo názvu či firmě osob právnických, popřípadě i u práva autorského, bude-li některé doménové jméno považováno za dílo autorské. Z principu všech uvedených práv přitom vyplývá, že ani u jediného z nich není pojmovým znakem výlučnost. Pokud by tedy měl CZ.NIC kontrolovat, zda registrované doménové jméno porušuje práva třetích osob, musel by zároveň i hodnotit, který držitel ze dvou stejně znějících ochranných známek, případně která právnická osoba se stejnou firmou (názvem) má „větší“ právo na registraci shodně znějícího doménového jména. Stejně tak přitom může docházet i ke kolizi ochranné známky a firmy právnické osoby navzájem. Obdobně to přitom platí u nekalosoutěžního jednání. Právo takového hodnocení však zjevně CZ.NIC nepřísluší.

Povinnost zajistit, aby jimi registrovaná doménová jména neporušovala práva třetích osob, mají žadatelé o registraci doménových jmen. Sdružení CZ.NIC tak vystupuje pouze v roli technického garanta registrace, který zajišťuje jedinečnost zaregistrovaného doménového jména a provoz počítačů, které v souladu se shora uvedeným poskytují odpovědi na dotazy týkající se technických údajů souvisejících s dotazovanými doménovými jmény.

Sdružení CZ.NIC tak nelze činit zodpovědným za to, že žadatel o registraci doménového jména porušuje práva třetích osob. CZ.NIC není nadán pravomocí rozhodovat o právech a povinnostech držitelů doménových jmen a třetích osob, které se cítí registraci doménového jména nebo nakládáním s ním dotčeny na svých právech a oprávněných zájmech. Na těchto skutečnostech nic nemění ani fakt, že některé případy porušení práv třetích osob registrací doménového jména jsou zcela zjevné, neboť sdružení CZ.NIC nemá žádné kritérium, které by okamžik, kdy se porušení takového práva stává zjevným, spolehlivě určilo.

1. Ověření, zda je doménové jméno zaregistrováno

Aby bylo možné vést spor týkající se doménového jména v doméně .cz (ccTLD .cz), musí být doménové jméno zaregistrováno, tj. zapsáno, ve veřejně přístupném registru (rejstříku, seznamu) doménových jmen registrovaných v doméně .cz. Tento registr vede sdružení CZ.NIC a je dostupný na adrese www.nic.cz. I když je doménové jméno registrováno, nemusí být ještě jeho prostřednictvím dostupné žádné služby nebo informace. Z faktu, že prostřednictvím doménového jména není dostupná žádná www prezentace přitom neznamená, že by doménové jméno nebylo užíváno. Doménové jméno lze užívat i pro jiné služby než www prezentace, např. e-mail.

Záznam o registraci doménového jména má strukturu DOMÉNOVÉ JMÉNO – KONTAKT, přičemž KONTAKT může být administrativní, technický nebo může být v roli DRŽITELE.

Registr vedený sdružením CZ.NIC je jediným autentickým a oficiálním zdrojem informací o aktuálním stavu registrací doménových jmen v doméně .cz.

Veřejně přístupné jsou pouze informace o aktuálním stavu registrace. Historické informace, tj. zejména informace o tom, kdo byl dřívějším držitelem doménového jména, poskytuje sdružení CZ.NIC na žádost soudů (obecných i rozhodčích) či na žádost jiných státních orgánů.

Není-li doménové jméno registrováno, nelze vést spor o jeho registraci. Není-li doménové jméno zaregistrováno, může si je zaregistrovat prostřednictvím některého z registrátorů (<http://www.nic.cz/whois/registrars/>) libovolná osoba.

2. Ověření údajů o držiteli doménového jména

Držitelem doménového jména se rozumí osoba, v jejíž prospěch je doménové jméno registrováno. Pokud je v záznamu o držiteli vyplněna položka ORGANIZACE, považuje se za držitele osoba v této položce uvedená, jinak osoba uvedená v položce JMÉNO.

V případě, že v registru nejsou u držitele uvedeny údaje postačující pro zahájení soudního nebo rozhodčího řízení (srov. § 79 odst. 1 občanského soudního řádu), je třeba tuto skutečnost oznámit sdružení CZ.NIC, které vyzve držitele k opravě či doplnění těchto údajů. Pokud nejsou údaje opraveny či doplněny, může sdružení CZ.NIC v souladu s článkem 12.2 Pravidel registrace doménových jmen v ccTLD .cz registraci doménového jména zrušit.

3. Ověření existence rozhodčí veřejné nabídky

Počínaje dnem 1.8.2004 je součástí smluvních dokumentů tzv. „rozhodčí veřejná nabídka“, na jejímž základě lze spor týkající se doménového jména vést proti držiteli u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „Rozhodčí soud“) – <http://www.soud.cz>

V platném znění Pravidel registrace doménových jmen v ccTLD .cz (dále jen „Pravidla registrace“) je rozhodčí veřejná nabídka zmíněna v článku 16.3, přičemž znění rozhodčí veřejné nabídky je obsaženo v dokumentu „Pravidla alternativního řešení sporů“, který tvoří nedílnou součást Pravidel registrace. Podle uvedené rozhodčí veřejné nabídky může vést spor před Rozhodčím soudem vůči držiteli doménového jména třetí osoba, která napadne jakékoliv doménové jméno daného držitele v doméně .cz. Spor bude řešen podle Řádu rozhodčího soudu pro rozhodčí řízení on-line (http://www.soud.cz/index.php?url=cz_rady.htm).

Je třeba upozornit, že osoba napadající registraci doménového jména nemá povinnost vést spor u Rozhodčího soudu namísto soudu obecného, jedná se pouze o její právo tak učinit s tím, že držitel doménového jména je pro tento případ zavázán podrobit se pravomoci tohoto Rozhodčího soudu.

Na základě této rozhodčí veřejné nabídky NELZE vést spor u Rozhodčího soudu proti sdružení CZ.NIC. Pravidla registrace sice obsahují ustanovení (čl. 15), podle něhož se spory mezi držitelem a sdružením CZ.NIC řeší před Rozhodčím soudem, toto ustanovení se však týká pouze sporů mezi držitelem doménového jména a sdružením CZ.NIC, přičemž se musí jednat o spor týkající se doménového jména, které má daný držitel zaregistrované. Osoba, která se cítí být dotčena registrací doménového jména třetí osobou a která tuto registraci napadá, tak může držitele takového doménového jména žalovat u Rozhodčího soudu na základě rozhodčí veřejné nabídky, nemůže však na základě této rozhodčí veřejné nabídky ani na základě ustanovení čl. 15 vést spor proti sdružení CZ.NIC. Rozhodčí soud již v několika případech konstatoval, že není dána jeho pravomoc rozhodovat spory proti sdružení CZ.NIC.

4. Kvalifikace nároků, o které se spor opírá

Žaloba týkající se registrace doménového jména může být podložena zejména právy k ochranným známkám, obchodním firmám nebo názvům právnických osob, ochranou osobnosti, ochranou proti nekalosoutěžnímu jednání, autorskými právy apod.

Při přípravě žaloby doporučujeme prostudovat seznam rozhodnutí soudů České republiky týkajících se doménových jmen, který je publikován na adrese http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP. Z publikovaných rozhodnutí vyplývá rozhodovací praxe soudů, zejména pak názor soudů na to, která práva mohou být registrací nebo užíváním doménového jména dotčena a jak je třeba nárok na přiznání ochrany těchto práv formulovat.

5. Určení účastníků řízení

Žalovaným je především držitel doménového jména, tedy osoba, v jejíž prospěch je doménové jméno registrováno (viz výše body 0 a 2), dále pak mohou být žalovány i další osoby, které se na užívání doménového jména podílejí (držitel doménového jména např. nemusí být provozovatelem www prezentace, která je prostřednictvím doménového jména dostupná).

Pro dosažení jednoho z nejčastějších účelů soudních řízení ve věcech doménových jmen, tj. převodu doménového jména na žalobce, není třeba, aby bylo žalováno sdružení CZ.NIC. Sdružení CZ.NIC podle Pravidel registrace (článek 16.4) provede kroky uložené v rozhodnutí držiteli doménového jména i v případě, že není žalovanou stranou a žaloba směřovala pouze proti držiteli předmětného doménového jména.

V TÉTO SOUVISLOSTI PROTO SDRUŽENÍ CZ.NIC UPOZORŇUJE, ŽE SE VE SPORECH O DOMÉNOVÁ JMÉNA NECÍTÍ BÝT PASIVNĚ LEGITIMOVÁNO, AKTIVNĚ SE PROTI ÚČASTI VE SPORU BRÁNÍ A V KAŽDÉM PŘÍPADĚ POŽADUJE, ABY I V PŘÍPADĚ, ŽE SOUD VYHOVÍ ŽALOBĚ SMĚRUJÍCÍ PROTI SDRUŽENÍ CZ.NIC, PŘIZNAL SDRUŽENÍ CZ.NIC NÁHRADU NÁKLADŮ ŘÍZENÍ PROTI ÚSPĚŠNÉMU ŽALOBCI.

6. Příslušnost soudu

Vzhledem k nárokům, o které se žaloby obvykle opírají, je pro rozhodnutí o žalobě v 1. stupni obvykle příslušný krajský soud, pokud žalobce nevyužije rozhodčí veřejnou nabídku a nepodá žalobu k Rozhodčímu soudu.

7. Předběžná opatření

Vzhledem ke skutečnosti, že převod doménového jména na třetí osobu je otázkou několika málo minut, doporučuje sdružení CZ.NIC, aby žalobci důkladně zvážili, zda nepodat návrh na nařízení předběžného opatření, kterým by bylo zakázáno nakládání s doménovým jménem, zejména jeho převod, do doby rozhodnutí ve věci samé. Zároveň je však třeba upozornit, že při podání návrhu na nařízení předběžného opatření musí navrhovatel složit u soudu jistotu, která v obchodních věcech (za něž budou převážně spory týkající se doménových jmen považovány), činí 100.000 Kč – blíže viz § 75b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. O návrhu na vydání předběžného opatření rozhoduje obecný soud, a to i v případě, že spor samotný bude rozhodován Rozhodčím soudem.

Pokud jde o text předběžného opatření, doporučujeme prostudovat seznam rozhodnutí soudů České republiky týkajících se doménových jmen, který je publikován na adrese http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP. Z publikovaných předběžných opatření vyplývá rozhodovací praxe soudů, zejména pak názor soudů na to, jak mají být návrhy na nařízení předběžného opatření formulovány, a jak mají být odůvodněny. Upozorňujeme přitom, že soudy často posuzují, jak dlouho žalobce trpěl registrací doménového jména držitelem a v případě, že tato situace trvala několik měsíců, soudy obvykle rozhodují, že k nařízení předběžného opatření není důvod, protože není dána potřeba zatímně upravit poměry účastníků.

Předběžná opatření obvykle obsahují povinnost zdržet se převodu doménového jména na třetí osobu s výjimkou jeho převodu na žalobce. Uvedenou výjimku lze doporučit proto, aby bylo možné v průběhu soudního řízení uzavřít mimosoudní smír a přes existující předběžné opatření doménové jméno převést.

V případě, že je předběžné opatření směřováno i proti sdružení CZ.NIC, doručuje mu předběžné opatření soud a sdružení CZ.NIC na základě předběžného opatření provede blokaci doménového jména tak, aby je nebylo možné převést. V případě, že předběžné opatření není směřováno proti CZ.NIC, je třeba, aby žalobce předběžné opatření (originál nebo úředně ověřenou kopii) bez zbytečného odkladu sdružení CZ.NIC zaslal, aby bylo možné blokaci doménového jména provést. Sdružení CZ.NIC přitom upozorňuje, že pro zablokování doménového jména není třeba, aby předběžné opatření směřovalo proti CZ.NIC, sdružení CZ.NIC doménové jméno zablokuje i na základě předběžného opatření vydaného pouze proti držiteli doménového jména (viz výše část 5).

8. Výrok rozhodnutí

Pokud jde o návrh výroku rozhodnutí, doporučujeme prostudovat seznam rozhodnutí soudů České republiky týkajících se doménových jmen, který je publikován na adrese http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP. Z publikovaných rozhodnutí vyplývá, jaké výroky rozhodnutí soudy shledaly jako určité a vykonatelné.

Rozhodnutí obvykle obsahují výrok ukládající držiteli povinnost zdržet se užívání doménového jména a dále povinnost převést doménové jméno na žalobce (eventuelně přesněji – povinnost provést změnu registrace doménového jména v doméně nejvyšší úrovně .cz tak, aby jako držitel doménového jména byl v registru doménových jmen v doméně nejvyšší úrovně .cz zapsán žalobce).

9. Důkazní prostředky

Jako důkaz se v řízení týkajících se doménových jmen obvykle užívají Pravidla registrace, výtisk z registru doménových jmen, kopie www stránek dostupných pod doménovým jménem (často je taková kopie obsažena v notářském zápisu o osvědčení určité skutečnosti – obsahu www stránek). Pokud jsou podkladem žaloby určitá práva žalobce, dokládají se zpravidla výpisy z evidence ochranných známek, výpisy z obchodního rejstříku, kopie novinových článků, uzavřené smlouvy apod.

TENTO DOKUMENT NEPŘEDSTAVUJE PRÁVNÍ ANI JINOU ODBORNOU RADU JAK PŘI PŘÍPRAVĚ NEBO VEDENÍ SOUDNÍHO SPORU POSTUPOVAT A JE POUZE SHRNUTÍM TECHNICKÝCH INFORMACÍ O DOMÉNOVÝCH JMÉNECH A INFORMACÍ VYPLÝVAJÍCÍCH Z DOSUD ZVEŘEJNĚNÝCH SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ. SDRUŽENÍ CZ.NIC NEPOSKYTUJE ZÁRUKU ZA SPRÁVNOST NEBO ÚPLNOST TOHOTO DOKUMENTU A DOPORUČUJE KAŽDÝ KONKRÉTNÍ PŘÍPAD KONZULTOVAT S ODBORNÍKY NA DOMÉNOVÁ JMÉNA A OSOBAMI OPRAVNĚNÝMI POSKYTOVAT PRÁVNÍ SLUŽBY.